

NEKAJ O W.SHAKESPEARU:

William Shakespeare se je rodil 23. aprila 1564 v Stratfordu. Imel je 4 brate in sestro sam pa je bil najstarejši. Pri osemnajstih letih se je poročil z osem let starejšo Ano s katero je najprej imel hčer Suzano, nato pa še dvojčka, sina Hamneta in hčer Judito.

Pri petdesetih je začel bolehati in preselil se je nazaj v svoje rodno mesto, kjer je na svoj rojstni dan, leta 1616 tudi umrl. Star je bil 52 let.

Ustvarjanje Williama Shakespeara lahko razdelimo na tri glavna obdobja:

- Zgodnje obdobje (komedije, zgodovinske igre, tri drame: Tit Andronik, Romeo in Julia, Julij Cezar).
- Osrednje obdobje (čas nastanka velikih Shakespearovih tragedij: Hamlet, Kralj Lear, in Othello.)
- zadnje – pozno obdobje (tragikomedije, to so resne igre, ki se srečno končajo: Zimska pravljica, Vihar...).

Vse njegove igre so bile uspešnice in velikanska gledališča so bila polna ob vsaki njegovi predstavi. Vsega skupaj je zapustil 37 dram in 150 sonetov.

OBNOVA:

Cezar se je po odmevnih vojaških zmagah najprej nad Galci in nato nad Pompejem vrnil v Rim. Ljudstvo se že pripravlja na veliko slavo, kakršna so prirejali vedno, kadar se je kateri izmed njihovih generalov vrnil z zmagovitega pohoda. Le senatorji in ljudski tribuni so nejevoljni, saj Cezar v zadnji bitki ni premagal sovražnika Rima, temveč enega cenjenih Rimljanov, Pompejevega sina. Zato skušajo slavo na vsak način prekiniti. Kaska in Kasij načeta, da bi človek kakršen je Cezar s svojo neizmerno močjo prevzel oblast. In tako se začne zarota proti Cezarju. Kaska in Kasij začneta zbirati vplivne ljudi za bi se uprli Cezarju. Manjka jim le še Brut, ki je zelo priljubljen med ljudstvom in ima zelo neokrnjeno osebnostno integriteto. Če bi zaroto podprl tudi on bi ljudstvo brez vsakršnih težav dobili na svojo stran. Brut se v dobro republike odloči, da bo sodeloval pri zaroti. Odločijo se, da bodo Cezarja ubili naslednji dan na Kapitolu. Zjutraj pred odhodom žena Cezarja prosi naj ne odide na Kapitol saj je imela strašne sanje in tudi vedež ga svari, da ima zle slutnje, ampak Cezar ju ne posluša. Ko odhaja iz Kapitola ga zarotniki napadejo. (film: **umor Cezarja**)

Po umoru se Antonij boji da bodo ubili tudi njega, saj je bil edini, ki mu je Cezar vse zaupal. Ko mu zarotniki zagotovijo, da se nima česa bati pride na kraj zločina. Takrat prosi za dovoljenje, da bi kot Cezarjev prijatelj govoril ob njegovem truplu. Kasij temu ostro nasprotuje, Brut pa ne vidi nevarnosti in prošnji ugodi, vendar odloči, da bo sam govoril prvi. Ko ostane Antonij sam, v monologu razkrije svoje resnične namene - trdno je odločen, da bo, tudi za ceno državljanske vojne maščeval Cezarjevo smrt.

Nato sledita govora na Forumu, prvi nastopi Brut, ki s svojim razumskim govorom ljudstvo prepriča, da je Cezar moral umreti v dobro republike in njih Rimljanov (**govor Bruta st. 125, 126**), nato za Brutom spregovori še Antonij. Namesto za razumsko razlago se

raje odloči za vplivanje na čustva, preprostih neukih ljudi. In tako svoj govor plete drugače kot Brut (govor Antonija) Meščani, torej na koncu od Antonija izvejo, da se jih je Cezar spomnil tudi v svoji oporki, tako ljudstvo spremeni svoje mnenje in vsi jezni začnejo iskati zarotnike. Prva žrtev ljudstva je nedolžni pesnik Cina, ki ga ubijejo samo zato, ker se imenuje enako kot eden od zarotnikov. Medtem Antonij izve, da je Oktavij, Cezarjev nečak in dedič že v Rimu. Po Antonijevem govoru, zarotniki zbežijo iz mesta, Antonij, Oktavij in Lepid pa načrtujejo vojno. Brut in Kasij sta med tem v vojaškem taboru pri Sardah in sta zelo ne sigurna da bosta dosegla načrtovani cilj. Brut nato še izve, da je njegova žena Porcija naredila samomor, Brut je prizadet, saj jo je imel zelo rad. Brut in Kasij nista točno prepričana kako naj napadeta, ampak nato obvelja Brutova odločitev, da bosta napadla takoj. Bitka poteka na ravnini pri Filipih, pred bitko pa vse bolj dvomita o cilju, na zle slutnje kažejo tudi znamenja iz narave. Bitka ne poteka po načrtih, Brut napade prezgodaj, ker izgubljajo si Kasij in Titianij vzameta življenji, ko za to izve Brut, ve da je izgubil bitko in se tudi sam na koncu vrže na meč in umre. Drama se konča s prihodom Oktavija in Antonija. Antonij izkaže veliko spoštovanja do Bruta, saj edini ni ubil Cezarja iz zavisti. Medtem Oktavij že prevzema pobudo in se vede kot novi Cezar. Državljanske vojne je konec in v deželo prihaja mir.

DRAMSKE OSEBE:

V drami nastopa zelo veliko oseb, kar 35 (skoraj 2x toliko kot v ostalih Shakespearovih dramah). Zanimivo je, da sta med vsemi dramskimi osebami samo dve ženski - Cezarjeva žena Kalopurnija in Brutova žena Porcija, zato nekateri literarni zgodovinarji delo imenujejo moška drama.

Drama pa prav tako nima ene glavne dramske osebe, saj so Cezar, Kasij in Brut prikazani enakovredno. Je tudi karakтерна tragedija, kar pomeni da dramski junak sam povzroči tragične okoliščine, ki ga pogubijo. V tem primeru je dramski junak lahko tako Cezar kot Brut in Kasij, saj vsa njihova dejanja vodijo v žalosten konec.

JULIJ CEZAR:

Je naslovna oseba tragedije in se vse dogajanje vrti okrog njega. Je pomembna nekoliko skrivnostna oseba.

V drami spoznamo 2 obraza Julija Cezarja; prvega iz časa pred atentatom in drugega, ki se nam razodeva po njegovem umoru. Obe podobi se med seboj razlikujeta, saj je druga antiteza prve.

Podoba, ki jo kaže s svojimi besedami in dejanji je vse prej kot lepa:

- je prevzeten, samovšečen človek, ki hrepeni po slavi in neomejeni moči. O sebi govori v 3. osebi ednine kot o božanstvu, kaže se tudi kot grob nepopustljiv in krut človek. Tudi njegov odnos do žene Karpunije ni prav spoštljiv, do žene je hladen in odtujen, vzrok za to pa je njena neplodnost.

Še veliko več pa izvemo o Cezarjevem značaju iz ust drugih dramskih oseb - tako tistih, ki ga sovražijo, kot tistih ki ga ljubijo. Od Kaska in Kasija ki ga želita samo očrniti izvemo, da na eno uho ne sliši, da je zelo slab plavalec, saj bi se na tekmovanju skoraj utopil ter da ga meče božjast.

Popolnoma nasprotna podoba Cezarja pa je po njegovi smrti. Mark Antonij imenuje njegovo kri kot najžlahtnejšo, imenuje ga tudi kot najblažjega moža. V znamenitem

govoru Antonij našteje vse njegove vrline,tako od njega izvemo da je bil tudi sočuten,skromen poleg tega pa tudi radodaren.

MARK BRUT:

Je verjetno Cezarjev nezakonski sin in Kasijev svak.Je edini ki ne deluje iz osebnih interesov,temveč v dobro republiko in rimskega ljudstva,zaradi tega je tudi ključna oseba,saj omogoči da zarotniki izvedejo svoj načrt,hkrati pa se zaradi njegovih napačnih odločitev,ki jim jih je bil vsilil kot vodja, tudi obsojeni na poraz.

Je zgled poštenjaka,vendar tudi preprostega,naivnega in neodločnega človeka,ki preveč razčlenjuje svoja dejanja.Kadar končno sprejme odločitev je ta napačna,kar kaže na to, da ne razume življenja,vendar trmasto vztraja pri svojem.

Usodno napako plača s svojim življenjem, še prej pa z življenjem osebe,ki jo je najbolj ljubil-žene Porcije.

KASIJ:

Je Brutov svak in sovraži vse kar ogroža republiko.Ljubi svobodo,uživaško življenje.Po naravi je spletkar(rad manipulira z ljudmi),ni mu odveč lagati ali ponarejati pisma,je zavisten človek zato ga Cezarjevi uspehi jezijo. Kot večina starih Rimljanov je tudi Kasij vraževeren,kar ni najbolje saj mu pred bitko znamenja iz narave vzamejo vero v zmago.

MARK ANTONIJ:

Je najprej prikazan kot mladenič,ki je popolnoma vdan Cezarju in ne čuti nobene zavisti ob njegovem vzponu,nasprotno,pričakuje da bo imel od tega koristi tudi sam.Po Cezarjevi smrti se zave prihaja nevaren čas in tako spoznamo drugo plat njegovega značaja:je oportunist brez kakršnih koli moralnih zadržkov,ki bi ga ovirali pri delovanju.V razmišljanju je svobodnejši od Bruta in Kasija,s tem pa tudi nevarnejši.Ljudstvo pridobi na svojo stran in začne vojno v kateri se pokaže kot izjemno krut človek,ko premaga upornike pa se zopet pokaže v mehkejši luči,kot odpuščajoč vojak.

OKTAVIJ CEZAR:

Je sin Cezarjeve nečakinje in njegov najpomembnejši dedič.Star je šele kakih 20 let in ima še deški obraz.Čeprav na zunaj deluje kot otrok,v resnici že takoj po Cezarjevi smrti misli s svojo glavo in prevzema pobudo. V pogovoru z Antonijem koga bodo ubili se pokaže kot zelo trd in krvoloč človek.Pozneje se čuti še močnejšega in Antoniju odločilno nasprotuje glede vodenja bitke in uveljavlja svojo voljo, na koncu pa se mu Antonij popolnoma podredi.

ZUNANJA ZGRADBA DRAME:

Drama je sestavljena iz 5 dejanj,katere vsako dejanje je razdeljeno na 3 ali 4 prizore. Pomembne so tudi didaskalije,ki so razmeroma pogoste in poleg napoti kako naj se ravna dramske osebe na odru,izražajo tudi čustvena stanja dramskih oseb(vpitje,klicanje,vzkliki)

NOTRANJA ZGRADBA DRAME:

Notranja zgradba Julija Cezarja je precej nenavadna, saj je videti, kot da bi imeli v njej združeni dve tragediji - Cezarjeva in Brutova, zato govorimo tudi o dveh vrhovih: prvi je Cezarjev umor, drugi pa Antonijev govor na Forumu. Ta namreč sproži državljansko vojno, ki se konča z Brutovo smrtjo.

Shakespeare je Julija Cezarja začel z močnim uvodnim prizorom, v katerem se tribuna prepira z razposajenimi meščani, ki slavijo Cezarja - to predstavlja **zasnovo**.

V zapletu je opisana zarota proti Cezarju.

1. vrh drame je umor Julija Cezarja, zanimivo je to, da ko ga zbode Brut, mu Cezar reče "Et tu, Brute?", kar pomeni "tudi ti Brut?"

Nato sledi **kratek vmesni prizor** oz. sestanek med zarotniki in Antonijem. Ta doseže, da mu dovolijo javno govoriti ob Cezarjevem truplu.

2. vrh drame pa je Antonijev govor na Forumu

V razpletu nastopi državljanska vojna in trije samomori

V razsnovi pa ves nadzor nad dogajanjem prevzame Oktavij - novi Cezar, ki v domovini, v kateri sta vladala kaos in držav. vojna, vzpostavi red in mir.

